

Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) každoročne vykonáva kontroly zamerané najmä na overovanie technických vlastností vianočných svetelných reťazcov, ktoré deklarujú ich výrobcovia. Dôvodom opakovaných kontrol sú veľmi nepriaznivé zistenia v sortimentnej skupine vianočných svetelných reťazcov. SOI každoročne zistí na trhu vysoký počet týchto výrobkov, ktoré sú z hľadiska ich technického vyhotovenia nebezpečné, t. j. predstavujú pre spotrebiteľa riziko ohrozenia jeho bezpečnosti a zdravia.

Kontrolná akcia na túto sortimentnú skupinu výrobkov, ktorá prebiehala v roku 2020 bola výrazne ovplyvnená pandémiou ochorenia COVID-19. V danom období bola väčšina okresov SR na základe nepriaznivej epidemiologickej situácie zaradená do červeného pásma varovania. V súlade s odporúčaniami hlavného hygienika SR neboli vykonávané fyzické kontroly priamo v predajniach z dôvodu zníženia mobility a ich zákazu predaja ako výrobkov, ktoré neslúžia na uspokojenie základných životných potrieb v zmysle platnej vyhlášky hlavného hygienika SR.

Cieľom kontrolnej akcie bolo preveriť dodržiavanie ustanovení zákona č. 56/2018 Z. z. a technických požiadaviek stanovených v technickom predpise z oblasti posudzovania zhody a to konkrétne v Nariadení vlády SR č. 148/2016 Z. z. o sprístupňovaní elektrického zariadenia určeného na používanie v rámci určitých limitov napätia na trhu.

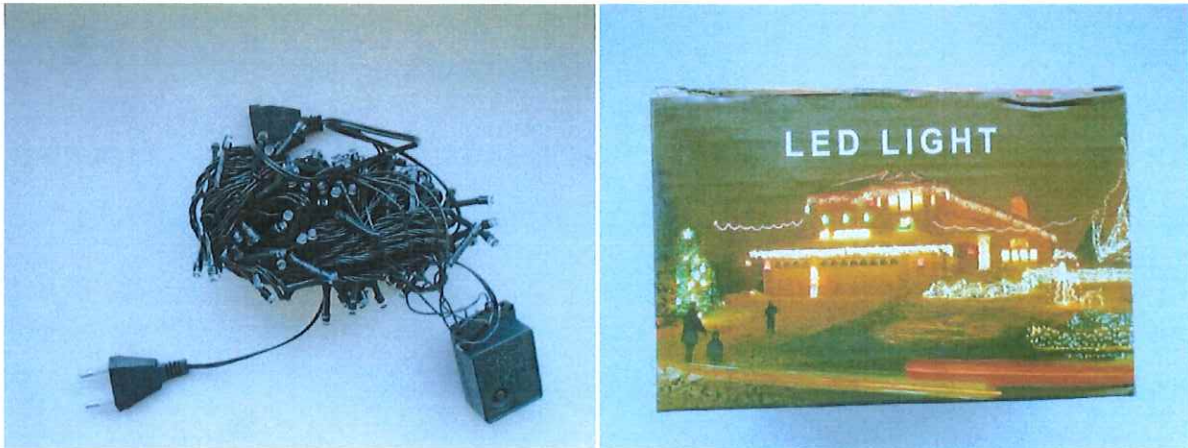
Predmetom kontroly boli vianočné svetelné reťazce triedy ochrany II na vnútorné i vonkajšie použitie bez ohľadu na krajinu pôvodu.

Výsledky kontroly

Kontrola vianočných svetelných reťazcov prebiehala v sledovanom období na trhu SR ako aj pri vstupe týchto výrobkov na územie EÚ so zameraním na kontrolu povinností označovania povinnými údajmi, návodov na použitie a kontrolu technických vlastností. Súčasťou kontrolnej akcie bola aj kontrola tzv. „rapexových výrobkov“ t. j. výrobkov, ktoré už boli notifikované do systému Rapex (rýchly výstražný systém pre nepotravinárske výrobky) ako výrobky, ktoré predstavujú pre spotrebiteľa riziko ohrozenia bezpečnosti a zdravia.

A. Kontrola na trhu SR

Z dôvodu v úvode uvedených skutočností vykonala SOI rámci kontrolnej akcie fyzické kontroly len v **11 prevádzkových jednotkách** (ďalej len „PJ“) v rámci celého Slovenska. Nedostatky boli zistené v **1 PJ**, čo predstavuje **9 %**. Celkovo bolo prekontrolovaných **59 druhov** vianočných svetelných reťazcov pričom nedostatky boli zistené u **1 druhu v hodnote 24 €**. Išlo o vianočný svetelný reťazec, ktorý bol nahlásený do systému RAPEX ako nebezpečný výrobok v roku 2018.



Vyššie zobrazený vianočný svetelný reťazec - Vianočné žiarovky LED LIGHT typ 20L-600L. Príčina nebezpečnosti je v nedostatočnej mechanickej pevnosti reťazca (prístup k živým častiam) čo môže mať za následok úraz elektrickým prúdom. Vianočný svetelný reťazec má aj ďalšie technické nedostatky, ktoré by mohli zapríčiniť ohrozenie bezpečnosti alebo zdravia spotrebiteľov ako nedostatočnú dĺžku kábla medzi vidlicou a prvou objímkou, nedostatočnú odolnosťou voči vode a nedostatočnú ochranu proti účinkom plameňa a zapáleniu.

Na overenie technických vlastností odobrali inšpektori SOI celkom 4 **druhy** výrobkov z priamej ponuky pre spotrebiteľov. Výsledky skúšania akreditovaným laboratóriom preukázali, že:

- **3 druhy** vyhoveli stanoveným technickým požiadavkám,
- **1 druh** nebol v zhode s požiadavkami technických predpisov. Išlo však o také technické nedostatky, ktoré nemajú vplyv na bezpečnosť spotrebiteľov.

B. Kontrola výrobkov pri ich vstupe na územie EÚ

V spolupráci s colným úradom Finančnej správy SR vykonala SOI na základe prijatých hlásení 2 kontroly dovážaných vianočných svetelných reťazcov. Spolu bolo prekontrolovaných **5 druhov** pričom **všetky tieto druhy neboli v súlade s predpísanými požiadavkami a preto neboli prepustené do voľného obehu**. Išlo spolu o **3 200 kusov** v celkovej hodnote **7 760 €**.

5 druhov kontrolovaných svetelných reťazcov nebolo označených povinnými údajmi – chýbalo označenie CE, meno alebo ochranná známka dovozcu, typ alebo model resp. iný údaj, ktorý by umožňoval identifikáciu výrobku. Okrem vyššie uvedených nedostatkov SOI vykonala kontrolu technických vlastností **3 druhov**. Výsledky skúšok preukázali, že až **2 druhy** majú také závažné technické nedostatky, že sú výrobkami **nebezpečnými**.

Záver

Svetelné reťazce patria medzi sezónne výrobky, ktoré však využíva široké spektrum spotrebiteľov. Je preto nevyhnutné, aby ich výrobcovia venovali náležitú pozornosť najmä ich bezpečnosti. Z celkového počtu odobraných 7 druhov svetelných reťazcov na overenie ich skutočných vlastností skúšaním nevyhoveli až 4 druhy, čo predstavuje 57 %. Skutočnosť, že 2 druhy z nich predstavovalo pre spotrebiteľa závažné riziko ohrozenia zdravia a boli nebezpečnými výrobkami, len dokresľuje nepriaznivý postoj výrobcov v tomto sortimente k dodržiavaniu platnej legislatívy, menovite v časti ich vlastností. Z pohľadu účelu použitia svetelných reťazcov spotrebiteľmi ide o závažné negatívne zistenie, ktoré poukazuje na potrebu v pokračovaní overovania technických vlastností svetelných reťazcov.

SOI každoročne zverejňuje na svojej webovej stránke www.soi.sk informácie pre spotrebiteľov, aby venovali zvýšenú opatrnosť pri kúpe vianočných svetelných reťazcov a uprednostnili predajcov so stálym miestom predaja pre prípadnú možnosť reklamácie výrobku.

Pre ochranu spotrebiteľov uvádzame, že zoznam doteraz zistených druhov svetelných reťazcov, ktoré boli kvalifikované ako nebezpečné výrobky, a ktoré SOI zistila na trhu v Slovenskej republike v predchádzajúcich predvianočných obdobiach, je možné nájsť na webovej stránke v sekcii nebezpečné výrobky: <https://www.soi.sk/sk/Nebezpecne-vyroby/Narodny-trh-SR.soi>.

Prijaté opatrenia

1. Zo všetkých kontrol boli inšpektormi SOI spísané inšpekčné záznamy.
2. Na základe výsledku kontrol na trhu SR, SOI uložila opatrenia v zmysle § 27 zákona č. 56/2018 Z. z., o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým zabránila ďalšiemu sprístupňovaniu 1 druhu nebezpečného svetelného reťazca v celkovej hodnote 24 € a 1 druhu vianočného svetelného reťazca, ktorý nebol v súlade s predpísanými technickými požiadavkami.
3. Na základe výsledkov kontrol vianočných svetelných reťazcov pri ich vstupe na jednotný trh EÚ, SOI zabránila vstupu 5 druhom v celkovom počte 3 200 ks v celkovej hodnote 7 760 €, ktoré neboli v súlade s platnými právnymi požiadavkami EÚ s tým, že v prípade 3 druhov požiadala colný úrad o začlenenie nasledujúceho vyhlásenia do dokumentov sprevádzajúcich predmetné výrobky „*Výrobok nie je v zhode – prepustenie do voľného obehu nepovolené – nariadenie (ES) č. 765/2008*“ a v prípade 2 druhov „*Nebezpečný výrobok – prepustenie do voľného obehu nepovolené – nariadenie (ES) č. 765/2008*“.

4. Všetky 4 druhy vianočných svetelných reťazcov, ktoré nespĺňali predpísané technické požiadavky notifikovala SOI do systému ICSMS.
5. 2 druhy nebezpečných výrobkov zverejnila SOI na svojej webovej stránke www.soi.sk a súčasne ich notifikovala aj do systému RAPEX.